

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Oikeudelliset ammatit

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenntetaan parhaillaan.

latvia

Swipe to change

Oikeudelliset ammatit

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Latvian oikeusalan ammatteihin.

Tätä sivua ei ole käännetty valitsemallesi kielelle.

Halutessasi voit tutustua sivun konekäännökseen. Huomaa, että konekäännös on vain suuntaa antava. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.

-----suomi-----bulgariaespanjatšekkitanskasaksavirokreikkaenglantiranskakroaattiitalialiettuauunkarimaltahollantipuola
portugaliromanaslovakkisloveeniruotsi

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjälaitos (Prokuratūra) on keskitetty kolmiportainen **oikeusviranomainen**. Syyttäjälaitosta johtaa **valtakunnansyyttäjä (ģenerālprokurors)**. Sen tehtävänä on **reagoida lainrikkomisiin ja huolehtia siitä, että näitä rikkomisia koskevat oikeustapaukset ratkaistaan** lainmukaisesti. Syyttäjälaitos käsittää seuraavat tasot: valtakunnansyyttäjänvirasto (*Ģenerālprokuratūra*) aluesyyttäjänvirastot (*tiesu apgabalu prokuratūras*) piiri- tai kaupunginsyyttäjänvirastot (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*) erikoissyyttäjänvirastot (*specializētas prokuratūras*).

Valtakunnansyyttäjä voi tarvittaessa perustaa erikoissyyttäjänvirastoja, joilla on sama asema kuin piiri- tai aluesyyttäjänvirastolla. Latviassa on tällä hetkellä **viisi erikoissyyttäjänvirastoa**:

järjestäytyntä rikollisuutta ja siihen liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*) monialaisia asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*) maantiekuljetusasioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto Riiasa (*Rīgas autotransporta prokuratūra*) talousrikoksia käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*) ja laittomaan huumausainekauppaan liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*). Valtakunnansyyttäjänvirasto voi myös valvoa sellaisten elinten työtä, jotka eivät hoida varsinaisia syyttäjän tehtäviä, vaan auttavat toimivaltuuksiensa rajoissa syyttäjiä suorittamaan tiettyjä rikostutkintaan liittyviä tehtäviä. Tällaisten elinten perustamisesta ja niiden toiminnan järjestämisestä ja lakkauttamisesta vastaa valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä päättää myös niiden organisaatiosta ja henkilöstöstä valtion talousarviosta myönnettyjen varojen perusteella. Toistaiseksi on perustettu vasta yksi tällainen elin, **rahanpesun torjuntayksikkö (Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests)**. Syyttäjänvirastot ovat osa tuomioistuinjärjestelmää, ja ne toimivat siten erillään lainsäädäntö- ja toimeenpanoelimistä. Latvian parlamentti *Saeima*, valtioneuvosto ja presidentti voivat antaa jollekin syyttäjänvirastolle tehtäväksi lainrikkomistapauksiin liittyvien tosiseikkojen selvittämisen. Ne eivät kuitenkaan saa puuttua sen työhön edes silloin, kun se tapauksia, joilla on koko maan laajuisia merkitystä.

Syyttäjät voivat vastustaa valtioneuvoston tai viranomaisten hyväksymää lainsäädäntöä sillä perusteella, että se on lainvastaista. Valtakunnansyyttäjä ja valtakunnansyyttäjänviraston yksiköiden ylimmät syyttäjät voivat osallistua valtioneuvoston kokouksiin ja ilmaista näkemyksensä niissä käsiteltävistä aiheista.

Tehtävät

Syyttäjän tehtävistä säädetään **syyttäjälaitoksesta annetun lain 2 §:ssä** seuraavasti:

Syyttäjälaitos

valvoo tutkinnasta vastaavien elinten ja muiden elinten tutkintatoimia

järjestää, johtaa ja toteuttaa esitutkintaa sekä antaa tutkintaelimille rikostutkinnan hoitamista koskevia ohjeita

nostaa rikossyytteet ja toimii syyttäjänä rikosasioissa

suojelee henkilöiden ja valtion oikeuksia ja oikeutettuja etuja

laatii syytekirjelmän tai haastehakemuksen laissa säädetyissä tapauksissa.

Rikosprosessilain 36 §:n 1 momentin mukaan syyttäjän tehtävänä on valvoa rikostutkintaa ja toteuttaa tutkintatoimia, nostaa syyte ja ajaa sitä tuomioistuimessa sekä hoitaa muita rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyviä tehtäviä.

Vastaava syyttäjä

Vastaava syyttäjä valvoo rikosasian esitutkintaa. Hänellä on valtuudet

kumota tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen päätös

pyytää, että rikostutkijan valvoja vaihtaa tutkinnanjohtajaa tai tekee muutoksia tutkintaryhmään, jos ohjeita ei ole noudatettu tai on tapahtunut menettelyvirhe, joka vaarantaa rikosoikeudellisten menettelyjen etenemisen

tutkia kanteluita, jotka koskevat tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen, rikostutkijan valvojan tai prosessitoimia suorittavan henkilön toimintaa tai päätöksiä

päättää rikosoikeudenkäynnin aloittamisesta ja tutkinnan siirtämisestä toiselle tutkintaviranomaiselle

suorittaa prosessitoimia tiedotettuaan niistä tutkinnanjohtajalle.

Tutkinnanjohtaja

Vastaava syyttäjä (tai ylemmän tason syyttäjän määräyksestä toinen syyttäjä) voidaan määrätä tutkinnanjohtajaksi (*procesa virzītājs*). Tällöin hän vastaa esitutkinnan lisäksi myös syyteharkinnasta. Poikkeustapauksissa syyttäjän voi nimittää tutkinnanjohtajaksi valtakunnansyyttäjä, valtakunnansyyttäjänviraston rikosoikeudellinen yksikkö tai tuomiopiirin pääsyyttäjä esitutkintavaiheessa.

Tutkinnanjohtajana syyttäjä voi

sopia syytetyn kanssa siitä, että tämä tunnustaa rikoksen

päättää rikosasian viemisestä tuomioistuimeen

antaa asian oikeuden käsiteltäväksi erityismenettelyssä

keskeyttää rikosoikeudellisen menettelyn, jos siihen on pakottavat oikeudelliset perusteet.

Tutkinnanjohtaja voi tehdä menettelyä koskevia päätöksiä ja toteuttaa siihen liittyviä toimia tai osoittaa tällaisia tehtäviä tutkintaryhmän muulle jäsenelle tai prosessitoimia suorittavalle henkilölle.

Johtava syyttäjä

Johtava syyttäjä valvoo lain mukaisesti, että asiaa käsittelevä syyttäjä hoitaa hänelle osoitetut tehtävät, ja päättää valituksista tai kanteluista, jotka koskevat vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan päätöksiä tai toimia. Johtava syyttäjä voi esimerkiksi päättää vastaavan syyttäjän ehdotuksesta vaihtaa tutkijan valvojaa tai siirtää tutkijan toiseen tutkintayksikköön. Hän voi myös ratkaista, onko perusteltua jättää syyte nostamatta.

Johtava syyttäjä voi

kumota tutkijan, tutkintaryhmän jäsenen tai alemman tason syyttäjän tekemät päätökset

nimittää tai vaihtaa vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan, jos syytetoimia tai niiden valvontaa ei hoideta asianmukaisesti, tai ottaa itse hoitaakseen tällaiset tehtävät

perustaa tutkintaryhmän, jos liiallinen työ määrä vaikeuttaa esitutinnan saattamista päätökseen kohtuullisessa ajassa

pyytää uuden valvojan nimittämistä tutkijalle tai antaa rikostutkinnan toisen tutkintayksikön tehtäväksi.

Syyttäjä voidaan ottaa **tutkintaryhmän** jäseneksi johtavan syyttäjän määräyksestä. Syyttäjän tehtävistä tutkinnassa määrää tutkinnanjohtaja.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomioistuimista säädetään [perustuslain](#) 82–86 §:ssä. Perustuslain mukaan oikeutta jakavat ainoastaan tuomioistuimet. Tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Tuomioistuinlaitoksesta säädetään [tuomioistuinlaissa](#). Latvian lainsäädännön mukaan tuomarit ovat valtion virkamiehiä. Viranomaisien, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten järjestöjen sekä muiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on kunnioitettava tuomioistuinten riippumattomuutta ja tuomareiden koskemattomuutta. Kenelläkään ei ole oikeutta vaatia tuomaria tilille tai vaatia häneltä selitystä yksittäisen asian käsittelystä, tai puuttua lainkäyttöön mistään syystä. Lainkäyttöön liittyviä tehtäviään hoitaessaan tuomari nauttii koskemattomuutta. Tuomarinviran haltija ei saa olla puolueen tai muun poliittisen järjestön jäsen.

Tehtävät

Tuomarin tehtävänä on käyttää tuomiovaltaa riita-, hallintolainkäyttö- ja rikosasioissa lain mukaisesti.

Riita-asioissa tuomari päättää kysymyksistä, jotka koskevat kansalaisoikeuksien, työhön liittyvien oikeuksien, perheoikeuksien ja muiden luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille kuuluvien oikeuksien ja oikeutettujen etujen suojelua.

Rikosasioissa tuomari päättää, ovatko vastaajaa vastaan nostetut syytteet perusteltuja. Tuomari voi todeta vastaajan syyttömäksi ja vapauttaa hänet, tai hän voi todeta vastaajan syylliseksi ja määrätä hänelle rangaistuksen.

Hallintolainkäyttöasioissa tuomari valvoo toimeenpanovallan käyttäjän antamien hallinnollisten säädösten ja muiden toimien lainmukaisuutta ja käsittelee julkisoikeudellisiin suhteisiin liittyviä riita-asioita. Lisäksi tuomari vahvistaa luonnollisten henkilöiden julkisoikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet. Tuomari ratkaisee myös hallinnollisiin rikkomuksiin liittyvät asiat.

Tuomari hoitaa kaikkia prosessilainsäädännössä tuomarille tai tuomioistuimelle säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Oikeuslaitoksella on oma [portaali](#), jossa tiedot ovat toistaiseksi vain latviaksi. Tuomioistuinportaalissa on tietoa Latvian tuomioistuinjärjestelmästä, Latviassa toimivien tuomioistuinten ja tuomarien luettelo, tuomioistuuksia koskevia tilastoja, kuvaus erityyppisissä kanteissa sovellettavien menettelyiden pääpiirteistä ja niiden välisistä eroista sekä tietoa asian saattamisesta vireille tuomioistuimessa. Lisäksi portaalissa on muun muassa valikoima ajankohtaisia tuomioita ja istutuskalenteri.

Syöttämällä asian tai haasteen numeron portaalin sähköisten palvelujen (*epakalpojumi*) hakulomakkeeseen saa tietoa asian käsittelyvaiheesta, tuomioistuimesta ja oikeusasteesta, jossa asiaa käsitellään, seuraavan tuomioistuin käsittelyn ajankohdasta, asiassa mahdollisesti annetuista tuomioista ja tehdystä valituksista sekä oikeudenkäynnin tuloksesta.

Tuomioistuinten toimia koskevat kertomukset julkaistaan [tuomioistuinhallinnon](#) verkkosivuilla.

Ajankohtaisia tietoa [tuomioistuinjärjestelmään liittyvistä oikeuspoliittisista kysymyksistä](#) julkaistaan [oikeusministeriön](#) verkkosivuilla.

Sähköistä tietoa korkeimmasta oikeudesta ja sen toiminnasta on saatavilla [korkeimman oikeuden](#) verkkosivustolla.

Kaikilla näillä sivustoilla on myös englanninkielisiä sivuja.

Oikeusalan ammatit: Asianajajat

Asianajajat

Asianajaja on tuomioistuinlaitoksen palveluksessa toimiva riippumaton lakimies, joka

edustaa asiakkaanaan olevaa vastaajaa, syytettyä tai muuta asianosaista tuomioistuimessa ja esitutkinnassa; [asianajajalaissa](#) säädettyissä tapauksissa asianajajan voi nimittää tuomioistuimen presidentti, esitutkinnasta vastaavan elimen johtaja tai valantehneiden asianajajien neuvosto (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*)

antaa oikeudellista neuvontaa

laatii oikeudellisia asiakirjoja

antaa muuta oikeudellista apua.

Latviassa voivat toimia asianajajana tietyin edellytyksin

valantehneet asianajajat (*zvērīnāti advokāti*)

valantehneen asianajajan avustajat (*zvērīnātu advokātu palīgi*)

EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset, joille on myönnetty asianajajan pätevyys jossakin jäsenvaltiossa

muut ulkomaalaiset asianajajat, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltion asianajajia mutta jotka saavat harjoittaa asianajajan ammattia Latviassa sitovien oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Asianajajat Latviassa ovat vapaan ammatin harjoittajia ja Latvian asianajajaliiton (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*) jäseniä. Asianajajaliitolla on seuraavat elimet: **asianajajien yleiskokous, asianajajaneuvosto, tilintarkastusvaliokunta ja kurinpitovaliokunta.**

Oikeudelliset tietokannat

[Latvian asianajajaneuvoston](#) verkkosivuilla on tietoa [Latvian asianajajaliiton](#) ja [asianajajaneuvoston](#) toiminnasta, asianajajia ja tuomioistuuksia koskevasta lainsäädännöstä, asianajajien ja tuomioistuinten yhteystiedoista sekä muista [Latvian asianajajakuntaa](#) koskevista kysymyksistä.

Notaarit

Organisaatio

Julkiset notaarit (*zvērīnāti notāri*) hoitavat notaarin tehtäviä tuomioistuinten valvonnassa ja [notaarilaissa](#) säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Latviassa julkiset notaarit toimivat tuomioistuinlaitoksen palveluksessa ja suorittavat heille laissa säädettyjä, julkisen vallan käyttöön liittyviä tehtäviä.

Notaarilain mukaan julkiset notaarit

laativat notaarin vahvistamia asiakirjoja

antavat todistuksia

ottavat talletettavaksi rahaa, arvopapereita ja asiakirjoja

ottavat talletettavaksi esineitä, jotka on määrätty säilytettäväksi

hoitavat perintöasioita

laativat omaisuuden ositusta ja jakamista koskevia ehdotuksia laissa säädettyissä tapauksissa

hoitavat avioeroasioita (edellyttäen, että kumpikin aviopuoliso on hyväksynyt tämän kirjallisesti eikä heidän välillään ole ratkaisematonta oikeusriitaa)

hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

Julkiset notaarit ovat vapaita ammatinharjoittajia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat heille laissa säädettyjä tehtäviä. Julkiset notaarit ovat ammattitoiminnassaan taloudellisesti itsenäisiä. Heidän palkkioistaan päättää valtioneuvosto.

Alan riippumaton kansallinen toimialajärjestö on **Latvian julkisten notaarien liitto** (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*). **Latvian julkisten notaarien neuvosto** (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) toimii julkisten notaarien edustus- ja valvontaelimenä sekä liiton toimeenpanoelimenä. Se hoitaa notaarilain 230 §:ssä säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa julkisten notaarien toimista, notaarien määrästä ja siitä, mistä julkisen notaarin löytää, sekä muista Latvian notaarijärjestelmään liittyvistä kysymyksistä annetaan **Latvian notaarien** virallisilla verkkosivuilla.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Ulosottomiehet (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) toimivat tuomioistuinlaitoksen palveluksessa. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat tuomioistuinten ja muiden toimielinten päätösten täytäntöönpanotoimia sekä heille laissa säädettyjä tehtäviä.

Ulosottomiehet ovat vapaita ammatinharjoittajia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He hoitavat tehtäviään riippumattomasti, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Ulosottomiesten virantoimituksessa esittämät vaatimukset ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia koko Latvian alueella.

Ulosottomiehet hoitavat tehtäviään sen aluetuomioistuimen alueella, jonka alaisuudessa he työskentelevät. Ulosottomiesten määrästä, viroista, heidän toiminta-alueestaan ja sen rajoista päättää valtioneuvosto.

Ulosottomiehet soveltavat tehtäviään hoitaessaan **siviiliprosessilakia** sekä muita lakeja ja asetuksia ja noudattavat Latvian ulosottomiehiä edustavan ja valvovan elimen, Latvian ulosottomiesten neuvoston (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*), hyväksymiä menettelyjä ja oikeuskäytäntöön perustuvia suosituksia.

Oikeudelliset tietokannat

Latvian ulosottoviranomaisten verkkosivuilla on tietoa ulosottomiesten toimistojen sijainnista, heidän ammattiaan sääntelevistä oikeussäännöistä ja ulosottomiesten neuvoston toiminnasta. Portaalin tiedot ovat saatavilla toistaiseksi ainoastaan latviaksi.

Maksutonta oikeusapua antavat organisaatiot

Latviassa ei pidetä luetteloa tällaisista organisaatioista.

Linkkejä

Syyttäjälaitos, **Rahanpesun torjuntayksikkö**, **Kansallinen tuomioistuinportaali**, **Tuomioistuinhallinto** (myös englanninkieliset sivut), **Latvian asianajajaneuvosto**, **Latvian notaarit**, **Latvian ulosottomiesten neuvosto**, **Latvian oikeusministeriö** (englanninkieliset sivut)

Päivitetty viimeksi: 15/06/2020

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.